

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ VII ΤΜΗΜΑ
ΠΡΑΞΗ 35/2019

Αποτελούμενο από την Πρόεδρό του Ελένη Λυκεσά, Σύμβουλο, και τους Φωτεινή Πούλιου (εισηγήτρια) και Ιωάννη Νταλαχάνη, Παρέδρους.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Συνήλθε στις 28 Ιανουαρίου 2019 για να αποφανθεί αν πρέπει να θεωρηθούν τα 14, 15 και 16, οικονομικού έτους 2018, χρηματικά εντάλματα πληρωμής της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) XXX.

Σκέφθηκε σύμφωνα με το Νόμο

1. Με την από 26.11.2018 έκθεση του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στους Νομούς XXX ζητείται να αρθεί η διαφωνία που ανέκυψε μεταξύ αυτού, βάσει της 20/18.7.2018 πράξης επιστροφής, και της Δ.Ε.Υ.Α. XXX για τη θεώρηση των ανωτέρω χρηματικών ενταλμάτων, ποσού έκαστο 19.800,00 ευρώ, που αφορά σε αμοιβή για την παροχή εργασιών καθαρισμού - απόφραξης φρεατίων αποχέτευσης των δημοτικών ενοτήτων, αντιστοίχως προς τα προαναφερόμενα χρηματικά εντάλματα, XXX, XXX και XXX. Κατά τον Επίτροπο, η ανωτέρω δαπάνη είναι μη νόμιμη, αντικείμενη στην αρχή της οικονομικότητας, διότι οι ανατεθείσες εργασίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας του Δήμου XXX και μετά τη σύστασή της στη Δ.Ε.Υ.Α. XXX, ο δε Δήμος XXX διαθέτει τα κατάλληλα τεχνικά μέσα για την εκτέλεσή τους, χωρίς να αποδεικνύονται αντικειμενικοί λόγοι αδυναμίας χρήσης τους ούτε ο προβαλλόμενος στην Τεχνική Περιγραφή των εργασιών φόρτος εργασίας του αποφρακτικού φορτηγού σε τέτοια έκταση, ώστε να είναι αδύνατη η κάλυψη των αναγκών του συνόλου των δημοτικών ενοτήτων, οι οποίες, άλλωστε, δεν προέκυψαν αιφνιδίως, ώστε να μην μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο ενός ορθού και έγκαιρου προγραμματισμού.

2. Ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), ορίζει, στο άρθρο 75, όπως ισχύει, ότι «Ι. Οι δημοτικές ... αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) ... γ) Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών, στον

οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1. Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις ... όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, η δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων. ...». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι στην αρμοδιότητα των δήμων ανήκει η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις και τους οικισμούς με τη συντήρηση και διαχείριση των συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας, οι δήμοι δύνανται να διαθέτουν πιστώσεις για την πληρωμή δαπανών που αφορούν στην ανάληψη των αναγκαίων δράσεων και ενεργειών, στην εξασφάλιση των απαραίτητων υλικοτεχνικών μέσων για την επίτευξή τους και στην εν γένει επιτυχή εκτέλεση των απορρεουσών από αυτές υποχρεώσεων. Οι δαπάνες δε αυτές δεν πρέπει να αντιτίθενται στις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η οποία εξειδικεύεται στις αρχές α) της οικονομικότητας, σύμφωνα με την οποία τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των στόχων του Δήμου πρέπει να διατίθενται έγκαιρα, στην ενδεδειγμένη ποιότητα και ποσότητα, με την ελάχιστη δημοσιονομική επιβάρυνση και με τη χρήση των αναγκαίων μόνο διοικητικών πόρων, β) της αποδοτικότητας, σύμφωνα με την οποία πρέπει να τηρείται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των μέσων που χρησιμοποιούνται και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται και γ) της αποτελεσματικότητας, της δυνατότητας δηλαδή επίτευξης των συγκεκριμένων αντικειμενικών στόχων και αποτελεσμάτων που εκ των προτέρων έχουν οριστεί (βλ. άρθρο 33 του ν. 4270/2014, Α' 143).

3. Στην κρινόμενη περίπτωση προκύπτουν τα ακόλουθα:

Α. Με την 480/20.11.2017 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου XXX αποφασίστηκε, κατά πλειοψηφία, η ανάθεση σε ιδιώτη της υπηρεσίας «αποφράξεις φρεατίων των δημοτικών ενοτήτων XXX, XXX, XXX» για χρονικό διάστημα τριών μηνών. Ως αιτιολογία, σύμφωνα με την από 7.7.2017 τεχνική περιγραφή της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας, αναφέρεται ότι οι εργασίες καθαρισμού και αποφράξεων αφορούν στα φρεάτια των δημοτικών ενοτήτων στις οποίες προκύπτει ανάγκη με μεγάλη συχνότητα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλή λειτουργία του δικτύου αποχέτευσης, ενόψει και της τουριστικής σεζόν. Η απόφραξη - καθαρισμός θα γίνεται με κατάλληλο αποφρακτικό μηχάνημα, ο δε προϋπολογισμός των εργασιών προσδιορίστηκε στο ποσό των 19.840,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για κάθε μία από τις προαναφερόμενες δημοτικές ενότητες. Ειδικότερα, σύμφωνα με το τιμολόγιο μελέτης (Α.Τ.1), η δαπάνη για τον καθαρισμό των φρεατίων αποχέτευσης λυμάτων και των αποχετευτικών αγωγών περιλαμβάνει τη χρήση αποφρακτικού μηχανήματος - οχήματος, τη δαπάνη για καύσιμα και λιπαντικά, την αμοιβή χειριστή και βοηθού, τη δαπάνη μεταφοράς του οχήματος επί τόπου της θέσης και κάθε άλλη δαπάνη για την εκτέλεση της

προμνησθείσας υπηρεσίας, ορίζεται δε σε 200,00 ευρώ ανά απόφραξη - κατ' αποκοπή αποζημίωση / συμβάν. Ο αριθμός των αποφράξεων ορίστηκε σε ογδόντα (80) ανά δημοτική ενότητα. Σημειώνεται, επιπλέον, ότι ο Δήμος XXX διαθέτει ένα τέτοιο ως άνω μηχάνημα, πλην, όμως, δεν επαρκεί «για το εύρος των αποχετευτικών φρεατίων» του, ιδιαίτερα αυτών των μεγάλων δημοτικών ενοτήτων της XXX, του XXX και της XXX, καθόσον με αυτό καλύπτονται οι ανάγκες των δημοτικών ενοτήτων XXX, XXX, XXX και XXX. Με τις από 21.12.2017 τρεις αποφάσεις της Αντιδημάρχου XXX ανατέθηκε απευθείας η παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών στον XXX έναντι αμοιβής 19.800,00 ευρώ με Φ.Π.Α. για κάθε μία από τις προαναφερόμενες δημοτικές ενότητες. Οι σχετικές συμβάσεις υπογράφηκαν στις 27 και 28.12.2017. Στη μειοψηφία που διατυπώθηκε στην ως άνω απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου XXX σημειώνεται ότι ο Δήμος διαθέτει σε πλήρη λειτουργία σχετικό μηχάνημα από τον πρώην Δήμο XXX. Επ' αυτού, με το έγγραφο επανυποβολής των κρινόμενων χρηματικών ενταλμάτων αναφέρεται ότι το προμνησθέν μηχάνημα δεν είχε τεθεί σε λειτουργία, καθώς εκκρεμούσαν νομιμοποιητικές διαδικασίες και επισκευή υψηλού κόστους των συστημάτων άντλησης. Προσκομίζεται δε η από 15.5.2018 άδεια κυκλοφορίας / χρήσης αποφρακτικού οχήματος με έτος κατασκευής αυτού το 1995, με δικαιούχο το Δήμο XXX, καθώς και το αποσταλέν προς τον ίδιο Δήμο στις 6.7.2018 έγγραφο, χωρίς ημερομηνία, της επιχείρησης XXX, στο οποίο αναφέρεται ότι για το όχημα στο οποίο αφορά η προμνησθείσα άδεια κυκλοφορίας εξακριβώθηκαν βλάβες στο σύστημα λειτουργίας αντλιών νερού και κενού, καθώς και στα κυκλώματα αέρος και υδραυλικών της υπερκατασκευής και ότι η προβλεπόμενη ημερομηνία επισκευής είναι η 31.12.2018. Επιπλέον, κατά τα γνωστά στο Κλιμάκιο από προγενέστερη πράξη του (7/2017), ο Δήμος XXX στις 26.5.2016 είχε αποφασίσει την ανάθεση, με την ίδια ως άνω αιτιολογία και στον ίδιο ως άνω ανάδοχο, εργασιών απόφραξης φρεατίων αποχέτευσης του Δήμου XXX. Στην προσκομισθείσα τότε ενώπιον του Κλιμακίου από 7.5.2015 Κατάσταση Οχημάτων του Δήμου, αναφερόταν όχημα ως «Φορτηγό Βυτιοφόρο Ανατρεπόμενο Αποφρακτικό Υπονόμων», σε κατάσταση ακινησίας («Ακινησία (για επισκευή στη XXX) Δημοτική Επιχείρηση Μεταφοράς και Διάθεσης Βοθρολυμάτων Αποχέτευσης XXX»).

Β. Με την 4404/117725/7.8.2017 (Β'3162/12.9.2017) απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης XXX εγκρίθηκε η σύσταση Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου XXX (277/14.7.2017 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου XXX). Με τη 2/17.1.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ανωτέρω Δ.Ε.Υ.Α. αποφασίστηκε, ενόψει της επικείμενης έναρξης λειτουργίας της Δ.Ε.Υ.Α., ύστερα και από την έγκριση του προϋπολογισμού της επιχείρησης έτους 2018, με τη 2573/228859/4.1.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης XXX, η μεταφορά όλων των συμβασιοποιημένων από τακτικούς πόρους του Δήμου XXX υποχρεώσεων και δικαιωμάτων (συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και

προμηθειών) που αφορούν σε ύδρευση και αποχέτευση με ισόποση μεταφορά των χρηματικών διαθεσίμων στο ταμείο της Δ.Ε.Υ.Α.

4. Με τα δεδομένα αυτά, οι δαπάνες, που εντέλλονται με τα ελεγχόμενα χρηματικά εντάλματα είναι μη νόμιμες, διότι ο Δήμος XXX, αν και διαθέτει επιπλέον αυτού που ήδη χρησιμοποιεί και έτερο μηχάνημα έργου κατάλληλο για τις ανατεθείσες εργασίες, παραβιάζοντας την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, δεν μερίμνησε εγκαίρως, ως όφειλε, για την επισκευή του, καθώς και την ολοκλήρωση των διοικητικών διαδικασιών άδειας χρήσης του, αφήνοντας αυτό σε ακινησία τουλάχιστον από το έτος 2016 (βλ. την αναφερόμενη στη σκέψη 3.Α. πράξη του Κλιμακίου αυτού). Ο δε προβαλλόμενος λόγος ότι το μηχάνημα καθυστέρησε να τεθεί σε λειτουργία «καθώς εκκρεμούσαν νομιμοποιητικές διαδικασίες και επισκευή υψηλού κόστους των συστημάτων άντλησής του» είναι απορριπτέος ως αόριστος και ανεπίδεκτος εκτίμησης, καθόσον δεν αναφέρονται συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων θα μπορούσε να κριθεί το δικαιολογημένο ή μη της ακινησίας του μηχανήματος έργου. Επίσης, και η αναφερόμενη στην Τεχνική Περιγραφή των ανατεθεισών εργασιών αιτιολογία περί του ότι το ήδη λειτουργούν μηχανήμα έργου δεν επαρκεί για τον αριθμό των αποχετευτικών φρεατίων που πρέπει να καλύψει, είναι αόριστη καθόσον δεν αναφέρονται συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά προς απόδειξη της αδυναμίας κάλυψης του συνόλου των αναγκών του Δήμου XXX με το μηχάνημα έργου που ήδη χρησιμοποιείται, οι οποίες (ανάγκες), σε κάθε περίπτωση, δεν ανέκυψαν αιφνιδίως, ώστε να μην δύναται να ενταχθούν στο πλαίσιο ενός ορθού και έγκαιρου προγραμματισμού των σχετικών δράσεων, ενόψει, μάλιστα και της φύσης των ανατεθεισών εργασιών, οι οποίες συνδέονται άμεσα με την προστασία της υγείας των δημοτών.

5. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, οι εντελλόμενες με τα ελεγχόμενα χρηματικά εντάλματα δαπάνες είναι μη νόμιμες και αυτά δεν πρέπει να θεωρηθούν.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι τα 14, 15 και 16, οικονομικού έτους 2018, χρηματικά εντάλματα πληρωμής της Δ.Ε.Υ.Α. XXX, ποσού 19.800,00 ευρώ έκαστο, δεν πρέπει να θεωρηθούν.